

Idrottspolitiskt program

Övergripande inriktningsdokument

Godkänd av kommunfullmäktige 2015-12-14, § 256

Giltighetstid 2016-01-01—2019-12-31

Beslutshistorik

Gäller från 2013-05-30

Antagen av kommunfullmäktige 2013-05-20, § 91

Ändring av kommunfullmäktige
2015-12-14, § 256

Förvalterskap¹

Inom service- och tekniknämndens ansvarsområde

Uppföljning

Hur: Varje nämnd har ansvar för att ta hänsyn till det idrottspolitiska programmet i samband med budgetprocessen, vidta åtgärder och rapportera hur arbetet fortskrider i samband med det årliga bokslutet.

När: Årligen i samband med bokslut.

¹ Förvalterskapet innebär ansvar för att

- dokumentet efterlevs
- är tillgängligt
- följa eventuellt ändrade förutsättningar för dokumentet
- dokumentet följs upp och revideras
- dokumentet är aktuellt och uppdaterat

Idrottspolitiskt program

Bakgrund

Katrineholms kommun vill stärka och utveckla förutsättningarna för det lokala idrottslivet. Programmet utgår från Vision 2025 och Tillväxt och välfärd: kommunplan 2015-2018. Det ska vara vägledande för hur kommunen ska arbeta med idrottsfrågor i verksamheterna och ska beaktas vid beslut och handlingar. Varje nämnd har ansvar för att ta hänsyn till det idrottspolitiska programmet i samband med budgetprocessen, vidta åtgärder och rapportera hur arbetet fortskrider i samband med det årliga bokslutet.

Vision 2025

I Katrineholm är lust den drivande kraften för skapande och utveckling – för liv, lärande och företagsamhet. Lust är passion, vilja, ambition. Det är också det lustfyllda – det vi lever för och det vi lever av – mat, kärlek, arbete, gemenskap, upplevelser. Läget är rätt – rätt geografiskt och rätt för handling och förändring.

Katrineholm – läge för liv & lust

Detta är vår ledstjärna, som strävar mot ett Katrineholm med ett gynnsamt läge, sjudande av liv och en plats präglad av lust. Idrotten och föreningslivet är redan, och har alltid varit, en verksamhet som sjuder av liv och lust. Katrineholm har ett gynnsamt läge i och med Sportcentrum, en av landets mest samlade och kompletta idrottsanläggningar. I just detta kan Katrineholm med kransorter, med närmare 400 föreningar, hålla huvudet högt. Det innebär dock inte att kommunen lutar sig tillbaka och anser arbetet färdigt. Att främja idrotten och föreningslivet är en ständigt pågående process och i Vision 2025 har vi en ledstjärna att guida arbetet åt rätt håll.

Idrotten är en viktig del av Katrineholm. Inom idrottsrörelsen får barn och ungdomar dagligen upplevelser och fysisk stimulans. De får också lära sig demokratiska värderingar och sunda levnadsvanor. Idrotten i Katrineholm med kransorter är en stark kraft för integration mellan människor med olika bakgrund och för en ökad jämställdhet mellan könen. För att ytterligare stärka idrottens betydelse som en positiv kraft i samhället vill idrottsrörelsen och Katrineholms kommun stärka sitt samarbete med varandra och med näringslivet.

Tillväxt och välfärd – kommunplan 2015-2018

Kommunplanen utgör nästa steg på vägen mot Vision 2025. I planen presenteras olika åtgärder som bedöms nödvändiga för att ta de första viktiga stegen i den riktning Visionen pekar ut. Det räcker dock inte bara med att tala om vad som ska göras. En avgörande förutsättning är de värderingar och den kultur som genomsyrar organisationen. En värdegrund som går hand i hand med idrotten och föreningslivet.

Tillväxt, jobb och egen försörjning

Fler invånare, ökad sysselsättning och utveckling av näringslivet är avgörande för Katrineholms framtid. Ett väl fungerande förenings- och idrottsliv är viktiga bidragande faktorer för att uppnå dessa målsättningar.

Ett stort utbud av väl fungerande idrottsföreningar och anläggningar innebär att pojkar och flickor, kvinnor och män erbjuds rika möjligheter till meningsfull sysselsättning och motion på jämlika villkor. Möjligheten att utöva sin hobby eller idrott är en parameter som kan bidra till inflyttning. För att idrott och motion enkelt ska kunna kombineras med arbetstider, utpendling eller andra åtaganden krävs det också att anläggningarna har generösa öppettider.

Publika idrottsevenemang marknadsför kommunen och ger invånarna positiva upplevelser. Det genererar intäkter till föreningarna, kommunen och näringslivet. Större idrottsevenemang ger marknadsföring för kommunen och dess näringsliv. De lockar hit besökare som kan upptäcka Katrineholms möjligheter och samtidigt nyttja det lokala näringslivet. Nu, och i framtiden, behövs ekonomiska insatser från både kommun och näringsliv för att idrotten ska kunna utvecklas.

Människor är vana vid att alltid kunna vara uppkopplade och ibland kan tillgång till Internet vara ett krav från deltagare och publik. Kommunen ska därför verka för att erbjuda fritt och stabilt WiFi vid allt fler idrottsanläggningar och motionsområden.

Elitidrotten utgör en liten del av den totala tävlingsidrotten, men är ändå av stor betydelse för idrottsrörelsen i kommunen. Den ger underhållning, inspirerar barn och ungdomar att idrotta samt skapar förebilder. Framgångsrika idrottare bidrar också till att marknadsföra och sprida kännedom om Katrineholm.

Målsättningar:

- ✓ Kommunen informerar och förankrar det Idrottspolitiska programmet internt och hos föreningslivet, KfV-marknadsföring, de kommunala bolagen, och näringslivet.
- ✓ Skapa ett aktivt samarbete mellan kommunen och idrotten, med det Idrottspolitiska programmet som grund.
- ✓ Katrineholms kommun, föreningslivet, KfV-marknadsföring, de kommunala bolagen, och näringslivet har ett gemensamt ansvar för att sprida och utveckla en positiv bild av Katrineholm.

Attraktiva boende- och livsmiljöer

Möjligheterna till spontanidrott ska bejaktas. Livsmiljöerna ska uppmuntra till lek, rörelse, motion och andra hälsofrämjande aktiviteter. Framförhållning och/eller föreningsmedlemskap ska inte vara en nödvändig förutsättning för idrott, motion och rörelse. I dagsläget är exempelvis en tennisbana vid Sportcentrum öppen utan förbokning, spontanidrottsplatser finns vid Nyhemsskolan och i Valla, och ett antal aktivitetsparker och utomhusgym är iordningsställda. Kommunen utvecklar kontinuerligt attraktiva friluftsområden och gångstråk samt underhåller ett flertal motionsspår. Utveckling och underhåll inom området måste även fortsättningsvis prioriteras.

Tillgång och närhet samt tillgänglighet till olika anläggningar för fysisk aktivitet, friluftsliv, bad, bredd- och motionsidrott är av avgörande betydelse för invånarnas möjlighet att nyttja dem. Det finns ett flertal stora anläggningar samt många mindre gymnastiksalor och bollplaner som ägs av kommunen eller det kommunala fastighetsbolaget. Några föreningar har egna anläggningar som även allmänheten använder.

Ett brett utbud av idrottsanläggningar, föreningar och friluftsmöjligheter även utanför tätorten bidrar till att hålla landsbygden levande. Kommunens anläggningar används under dagtid av skolorna, medan föreningslivet och allmänheten använder dessa under kvällar och helger. Det innebär att det finns ett gemensamt samordningsansvar för att erbjuda alla grupper denna möjlighet. Det är viktigt att alla som önskar kan delta i föreningsliv och idrott, oavsett förutsättningar.

Tillgången till idrott, motion och friluftsliv får inte heller avgöras av ekonomiska eller sociala faktorer. Det är därför viktigt att ett rikt utbud av avgiftsfria idrottsmöjligheter erbjuds både i och utanför tätorten. I de fall där kommunen måste ta ut avgifter ska strävan vara att hålla dessa så låga som möjligt.

Oavsett hur stort utbud som erbjuds, och hur stor den geografiska spridningen är, så kommer människor inte att utnyttja möjligheterna om de inte kan hitta dem. Kommunen ska därför tillhandahålla tydlig och väl synlig skyltning till olika idrottsanläggningar och friluftsmöjligheter. Aktuella kartor och vägbeskrivningar ska finnas tillgängliga på kommunens hemsida, samt via andra lämpliga digitala kanaler. Information om de olika anläggningarnas tillgänglighet ska, på samma sätt, finnas tillgängligt digitalt samt även tydligt framgå i anslutning till anläggningarna.

Målsättningar:

- ✓ Kommunen verkar för att skapa förutsättningar för spontanidrott.
- ✓ Kommunen ska verka för en levande landsbygd, där alla kommundelar få ta del av investeringar och satsningar, som gör idrotten och föreningslivet tillgängligt för alla.

- ✓ Alla kommunens frilufts- och idrottsanläggningar ska vara inventerade för fysisk tillgänglighet och nya anläggningar ska tillgänglighetsanpassas enligt gällande byggnormer.
- ✓ Befintliga frilufts- och idrottsanläggningar ska tillgänglighetsanpassas, där så är möjligt och ekonomiskt rimligt.

Utbildning

I skolan kommer alla elever i kontakt med motion och idrott. Här läggs grunden för det intresse som i många fall vidareutvecklas i föreningslivet. Här läggs också grunden för en hälsosam och aktiv livsstil. Dagens och framtidens flickor och pojkar måste även fortsättningsvis ges möjlighet att prova ett brett utbud av olika idrotter och motionsformer under sin skoltid. Samverkan mellan föreningarna och skolan är därför av största vikt. Det är även viktigt att poängtera att motion och fysisk aktivitet bland elever är en bidragande faktor för att uppnå skolans kunskapsmål. Ansvaret för undervisningen måste ligga på skolan men föreningarna kan och bör fungera som en stödresurs.

Ett tydligt exempel på när skolan och föreningsvärlden samverkar är den undersökning som SISU Idrottsutbildarna genomfört i samarbete med bildningsnämnden, med syfte att undersöka och kartlägga hur pojkar och flickor i grundskolan ser på idrott och jämställdhet. Resultatet ligger till grund för utbildningsinsatser som riktar sig mot bland annat idrottsledare och föräldrar till barn som idrottar. Undersökningen och insatserna är ett led i Katrineholms kommuns ambition att idrotten ska vara jämställd och öppen för alla.

Målsättningar:

- ✓ Hitta former för att få alla fysiskt aktiva i skolan.
- ✓ I högre grad få barn, deras vårdnadshavare och skolpersonal medvetna om idrottens betydelse för barnens utveckling och skolresultat.
- ✓ Nätverk mellan skolan och föreningarna skapas, för att ge eleverna möjlighet att prova på olika aktiviteter och hitta ”sin” idrott, vilket i förlängningen kan leda till ökad fysisk aktivitet.

Omsorg och trygghet

Katrineholm ska vara en trygg och säker kommun att leva och verka i. Idrotten och föreningslivet spelar en viktig roll i att sprida goda värderingar. Barn och unga som har en rik och meningsfull fritid löper en lägre risk att glida in på en brottslig bana eller att utsättas för alkohol och droger. Föreningsvärlden bildar ett, av flera, sociala skyddsnät som kan samverka för att tidigt fånga upp individer som på olika sätt mår dåligt.

Många barn och ungdomar får en stor del av sin praktiska skolning i demokrati i den lokala idrottsföreningen. Föreningarna har därmed en viktig roll i att sprida demokratiska värderingar och i att stimulera barn och ungdomars egna aktiva inflytande.

Att kommunen, föreningslivet och andra aktörer möts och samarbetar för att skapa ett tryggt samhälle med en bra miljö för Katrineholms barn och unga är därför mycket viktigt.

Det ska finnas goda möjligheter till idrott och motion för alla. Genom att säkerställa en god tillgänglighet till lokaler och anläggningar, och ett utbud som passar personer i olika åldrar och med olika förutsättningar, ska även äldre och personer med funktionsnedsättningar erbjudas möjligheter till en aktiv fritid.

Målsättningar:

- ✓ Katrineholms barn och ungdomar ska ges förutsättningar till en trygg, säker och välmående uppväxt.
- ✓ Föreningar som har kommunalt stöd för sin verksamhet eller bedriver verksamhet i kommunens lokaler, ska kunna redovisa hur man aktivt arbetar med att förebygga doping, alkohol-, tobak - och narkotikaanvändning i föreningen.
- ✓ I kommunens idrottsanläggningar och lokaler bedrivs bara drogfri verksamhet.
- ✓ Föreningar som har kommunalt stöd för sin verksamhet eller bedriver verksamhet i kommunens lokaler, ska kunna redovisa hur man aktivt arbetar med att motverka mobbing och utanförskap.

Kultur idrott och fritid

Fritids- och idrottsverksamheten bidrar till kommunens utveckling och till folkhälsan. Vi ska fortsätta stödja vårt föreningsliv, bland annat med bra arenor och anläggningar. Barn- och ungdomsverksamheten ska i första hand prioriteras. Flickor och pojkar ska ges samma möjligheter och förutsättningar. Alla medborgare, i alla åldrar, oavsett bakgrund och livssituation ska erbjudas ett rikt fritidsliv.

Kommunens verksamheter påverkar invånarna genom hela livet och har därför stor betydelse för folkhälsan. Vi ska verka för en god och jämlik hälsa genom att påverka de faktorer som kommunen kan ansvara för. Idrottens roll i folkhälsoarbetet är självklar. Motion och idrott är viktiga beståndsdelar i ett friskt liv. Det är en gemensam utmaning för idrottsföreningarna och kommunen att skapa förutsättningar för kvinnor och män, flickor och pojkar oavsett ålder, etnicitet, religion/tro, sexuell läggning, utseende, funktionsnedsättning, socioekonomisk status, åsikt eller kön att ta del av Katrineholms idrotts- och föreningsliv.

Genom nära samverkan kan kommunen och idrottsrörelsen bidra till att skapa förutsättningar för att medborgarna ska kunna motionera och idrotta i syfte att få ett friskt liv. Kommunen och idrottsrörelsen har också ett gemensamt ansvar för att aktivt arbeta för att ohälsa som är kopplad till begränsningar i att ta del av idrotts- och föreningsliv inklusive idrottsevenemang inte förekommer. Den så kallade onödiga ohälsan handlar om utanförskap, dåligt bemötande och andra saker som ligger i samhällets ansvar att påverka/förhindra. Idrotts- och föreningsliv inklusive idrottsevenemang ska kunna besökas av alla då det inte bara är fysisk aktivitet utan också social samvaro som påverkar hälsan.

För kommunen är det angeläget att jämställdhetsperspektivet integreras i föreningarnas verksamhet. Jämställdhet innebär att alla, oavsett kön, ges samma förutsättningar inom alla idrotter och att nyttjande av anläggningar och ekonomiskt stöd fördelas och värderas likvärdigt. Det handlar också om normer och värderingar, därför är det viktigt att uppmärksamma kvinnors och mäns olika villkor i sitt idrottsutövande. Rapporter² visar att flickor generellt ägnar sig mindre åt föreningsidrott än för 10 år sedan, och Katrineholms idrottsföreningar har – relativt kommunens storlek – tappat flest kvinnliga medlemmar i Sörmland. Både kommunen och föreningslivet måste förhålla sig till detta och motverka att tappet fortsätter. Även föreningarna har mycket att vinna på att bejaka flickors och kvinnors idrottande.

Idrotten förenar människor. Oavsett olikheter i språk, kultur och etniskt ursprung, kan människor idrotta tillsammans. Idrottsföreningar har därför en särskild möjlighet att bidra till integration av människor från skilda kulturer, i olika åldrar och med olika fysiska och psykiska förutsättningar. Kommunen och idrottsrörelsen kan göra mycket tillsammans för att använda idrottens positiva

² Många tjejer har lämnat idrotten. SVT Nyheter: Sörmland. 26 maj, 2015.
<http://www.svt.se/nyheter/regionalt/sormland/manga-tjejer-har-lamnat-idrotten>
(Hämtad 2015-06-04)

kraft för integration. Idrotten fungerar som en brobyggare mellan människor med olika bakgrund.

För att idrottsrörelsen och kommunen ska ha möjlighet att samverka för en positiv samhällsutveckling krävs fler kontaktytor. För att åstadkomma ett väl fungerande föreningsliv krävs engagerade, kunniga och utbildade ledare. För många ungdomar är idrottsledaren en av de viktigaste vuxna förebilderna. Därför är det viktigt att ge dessa möjligheter till bra utbildning och fortbildning. Väl fungerande föreningar ger barn och ungdomar social gemenskap, samhörighet och demokratisk fostran genom sin verksamhet. När det gäller idrott för denna målgrupp är det viktigt att den förs på en nivå där glädje och lek är dominerande inslag. Deras behov, synpunkter och önskemål är viktiga att ta tillvara. För att behålla bredden krävs fler och väl utbildade ledare. Där kan SISU/Sörmlandsidrotten bistå.

Kommunens stöd till idrotten består till största del av anläggningar. Förutom detta utgår ekonomiskt stöd till föreningarnas barn- och ungdomsverksamhet. Syftet med föreningsstödet är att skapa gynnsamma förutsättningar för föreningarna att nå sina mål. Stödsystemet ska vara utformat så att föreningar som verkar i enlighet med det idrottpolitiska programmets målsättningar premieras.

Målsättningar:

- ✓ Idrotten ska motverka rasism, främlingsfientlighet och kränkningar på grund av ålder, etnicitet, religion/tro, sexuell läggning, utseende, funktionsnedsättning, socioekonomisk status, åsikt eller kön.
- ✓ Föreningar som har kommunalt stöd för sin verksamhet eller bedriver verksamhet i kommunens lokaler, ska kunna redovisa hur man aktivt arbetar för att främja integration.
- ✓ Kommunen och idrottsrörelsen samverkar för att skapa möjligheter för invånarna att vara fysiskt aktiva och ta del av föreningslivet i övrigt.
- ✓ Mäns och kvinnors, flickors och pojkars idrottande värderas lika. Kommunen genomför, i samarbete med idrotten, studier av jämställdheten inom kommunens idrottsliv.
- ✓ Barn och ungdomar har möjlighet att delta i demokratiska arbetsformer där de själva kan påverka arbetet i sin förening.
- ✓ Alla medborgare ges möjlighet att idrotta under trygga former på säkra anläggningar.
- ✓ Föreningarna uppmuntras att bilda allianser som blir samarbetsorgan mellan varandra och kommunen.
- ✓ Kommunen avtalar med SISU idrottsutbildarna att genomföra kurser och utbildningar för föreningar med syfte att uppfylla målsättningarna i det Idrottpolitiska programmet.

Hållbar miljö

Katrineholms kommun ska minska energiförbrukningen och stödja införandet av miljövänliga alternativ i de kommunala verksamheterna. Därför sker exempelvis satsningar på LED-belysning i elljusspårerna och miljövänlig belysning på idrottsplatser utanför tätorten. På senare år har stora framsteg gjorts vad det gäller att servera klimatsmart mat i de kommunala köken. De klimatsmarta ambitionerna ska vara genomgående också i de fall kommunen står för matservering vid idrotts- och andra evenemang.

Kommunen ska också uppmuntra invånare och företag till insatser som värnar miljön.

Katrineholm har i dag Sportcentrum som är en av Sveriges största samlade sportanläggningar och lockar nära en miljon besökare per år. En del, Backavallen, har unika energilösningar vilket har satt Katrineholm på världskartan och placerat Sportcentrum bland de främsta i miljöutvecklingen.

I ishallen används en teknik där bland annat överskottsvärmen från kylkompressorerna kan användas för uppvärmning. Detta gör att ishallen sparar mer energi än någon annan ishall i Sverige. Konstgräsplanen värms upp vintertid genom ett energiåtervinningssystem. Den är spelbar året runt tack vare överskottsvärmen från bandyplanens kylkompressorer och konstgräsplanen själv, som också är en stor solfångare. Den samlade värmen lagras i ett berglager och värmer upp fotbollsplanen på vintern. Målet är att bli en helt energiautonom (självförsörjande) anläggning.

Utvecklingen av Sportcentrum ska fortsätta, med syfte att kontinuerligt ligga i framkant avseende energi och miljö. Anläggningen ska kunna tjäna som inspirationskälla, både för allmänhet och andra aktörer inom kommunen men även för besökare och intresserade utifrån. Genom sina miljöåtgärder kan Sportcentrum både bidra till en bättre miljö och till att marknadsföra Katrineholm.

Målsättningar:

- ✓ Kommunen ska sträva efter att minska energiförbrukningen i kommunens idrotts- och friluftsanläggningar.

Ekonomi och organisation

Samverkan är ett av det idrottspolitiska programmets ledord. Katrineholms kommuns bolag och förvaltningar ska samverka både med varandra och också med föreningsliv, näringsliv och enskilda medborgare – allt med syfte att erbjuda kommunens invånare ett rikt idrotts- och fritidsliv vilket i förlängningen ger förutsättningar för en god folkhälsa.

Sådan samverkan sker bland annat med SISU Idrottsutbildarna, i syfte att sprida kunskap och goda värderingar inom idrotten. Ett annat exempel är Framtidsgruppen, en grupp bestående av tjänstemän, föreningar och politiker som arbetar långsiktigt med att hitta framtidssäkra och flexibla lösningar för Sportcentrums utveckling.

Målsättningar:

- Ett utvecklat samarbete mellan näringsliv, kommun och idrottsföreningar.
- Utveckla Framtidsgruppen för att inkludera alla kommundelar i ett heltäckande samarbetsforum.
- Föreningarna bjuds in att delta aktivt i frågor som berör kommunens utveckling och tillväxt.